

UVODNA RIJEČ

Današnje informacijsko doba i vrijeme velikih promjena u knjižnicama i u svijetu knjige, općenito otvara mnoge dvojbe o budućnosti kako suvremene analogne knjižnične građe tako još više o onoj koja će tek biti objavljena u vremenu koje nam predstoji. Uz kupnju knjiga i ostale tiskane građe, suvremene knjižnice sve češće kupuju elektroničke informacijske izvore ili samo licence za njihovo korištenje. Kako dostupnost informacija dobiva sve više na važnosti, digitalni izvori dostupni na mreži postaju svakim danom sve češća alternativa vlasništvu izvorne analogne građe. Zbog toga je i područje nabave knjižnične građe i izgradnje knjižničnih fondova u velikom previranju.

Međutim, kako su knjižnice, kao čuvarice informacijskih izvora iz prošlih vremena, i baštinske ustanove, suvremena se tehnologija sve više koristi i za otkrivanje povijesnoga knjižničnog blaga široj kulturnoj javnosti. To potiče danas rast interesa i za teme s područja povijesti knjige i knjižnica, pa ovaj broj Vjesnika bibliotekara Hrvatske započinjemo s jednim radom posvećenim povijesti izgradnje knjižničnih fondova u najvećem i glavnom gradu Hrvatske, Zagrebu.

Slijedi rad sasvim drugačijeg značaja, koji govori o suvremenom sustavnom pristupu izgradnji knjižničnih zbirki, koji nudi hrvatskoj knjižničnoj javnosti model za organizaciju usklađenije izgradnje fondova visokoškolskih knjižnica u budućnosti, temeljene na povezivanju i vrednovanju postojećih zbirki. Da je takav pristup više nego potreban, svjedoče rezultati istraživanja, provedenog u Sveučilištu u Zagrebu, o kojemu čitateljstvo izvještava drugi ovdje uvršteni članak, iz kojega proizlazi da se nabava knjižnične građe u Zagrebu još i danas, početkom 21. stoljeća, uglavnom provodi neplanski s ciljem zadovoljenja najnužnijih pojedinačnih i trenutnih zahtjeva i potreba.

Kako knjižnice danas osim analogne knjižnične građe prikupljaju i digitalne publikacije, u ovaj broj uključen je i rad o Digitalnom arhivu hrvatskih mrežnih publikacija, napose o suradnji Arhiva s nakladnicima mrežnih publikacija te članak o konzorcijskoj nabavi elektroničkih publikacija.

Nabavi knjiga u hrvatskim narodnim knjižnicama posvećen je rad koji napose govori o daru kao načinu izgradnje fondova hrvatskih narodnih knjižnica. Članak daje uvid u rezultate istraživanja, potaknutog objavljivanjem novih IFLA-inih smjernica. Iz dobivenih rezultata razvidno je da je i u tom

području potrebno uvođenje sustavnijeg pristupa, kojim bi se i prihvaćanje darova bolje uskladilo s općom nabavnom politikom knjižnica.

Drugi dio ovoga broja posvećen je međuknjižničnoj posudbi. Prvi rad daje čitateljstvu uvid u sadašnje stanje i mogućnosti službe, dostupne korisnicima u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, a drugi predstavlja usluge koje korisnicima nudi služba u Knjižnici Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Treći rad opisuje općenito suvremene standardizirane postupke, usvojene na međunarodnoj razini i usmjerene na podizanje djelotvornosti usluge. Članak opisuje i tumači postupke, utemeljene na IFLA-inim smjernicama, način rada i modalitete plaćanja usluga međuknjižnične posudbe.

Na kraju broja objavljen je prikaz publikacije Društva, u kojoj su objavljeni prijevodi više IFLA-inih smjernica i priručnika s područja izgradnje knjižničnih fondova i međuknjižnične posudbe te prikaz Priručnika za međunarodnu zamjenu publikacija.

Dora Sečić